

Myšlenka - složitost, roviny: 3. od předmětu ‚reálného‘ k intencionálnímu

Když pronikneme dostatečně daleko do myšlení nějakého významného autora (nebo který za to z nějakých důvodů stojí), takže jsme schopni náležitě rozpoznat a identifikovat jeho pojmovou výbavu, musíme se pokusit metodicky rozlišovat pojmy od jejich (tj. jim příslušných) intencionálních objektů, předmětů. To je zase předpokladem dalšího odstupu, neboť intencionální předměty mají jakousi svou samostatnost, připouštějící možnost zaměřit se k nim také jinými myšlenkovými přístupy. To je ostatně vlastní smysl pojmové restrukturalizace myšlenek a myšlení vůbec, neboť bez pojmů je možné jen rezonování myšlenek a myšlení, ale nikdy zaměření odjinud na týž „objekt“. Za předpokladu, že jsme se už dostatečně obeznámili s pojmovou výbavou sledovaného autora, můžeme přistoupit k rozboru jeho intencionálních objektů, neboť se nyní můžeme odvážit vlastní myšlenkové práce nezávisle na myšlenkové práci sledovaného autora. V jistém smyslu jde tedy o jakési navazování na jeho myšlené, což nemusí znamenat nutně navazovat na jeho způsoby myšlení (natož je napodobovat). Pokud záměrem vytvoření takových intencionálních předmětů bylo vystižení (postižení) předmětů „reálných“, máme tak možnost posoudit legitimitu takového uplatnění myšlenkových modelů a schémat na „realitu“. Značně náročnou prací je pak odlišit „logiku“ věcí od „logiky“ myšlenkové práce jednak autorovy, jednak naší. Bohužel častým prohřeškem je vyjímání izolovaných „myšlenek“ (resp. spíše formulací) a jejich výklad ve vlastním duchu, avšak jako by šlo o výklad v duchu autorově.

(Písek, 030822-3.)